

Predmet: Trnje/Terrnje (Pavle Gavrilović i Rajko Kozlina)

Broj predmeta: K.Po2 10/2013

Glavni pretres: 20.05.2016. godine

Izveštaj: Milica Kostić, posmatrač FHP-a

Ispitivanje veštaka medicinske struke – dr Branka Mandića (neuropsihijatra) i dr Vladana Markovića (interniste)

Sud je na prethodnom pretresu, 19. aprila 2016. godine, doneo naredbu za veštačenje optuženih Gavrilovića i Kozline od strane komisije veštaka, psihijatra dr Branka Mandića i interniste dr Vladana Markovića, na okolnosti njihove sposobnosti za dalje učestvovanje u postupku, imajući u vidu da je nekoliko glavnih pretresa u nizu odloženo zbog zdravstvenih problema nekog od optuženih (npr. zbog zdravstvenih problema optuženog Kozline, do danas je odloženo sedam glavnih pretresa). Veštaci su svoj nalaz dostavili sudu 17. maja 2016. godine. Tužilaštvu je nalaz dostavljen pre ročišta, dok je advokata odbrane predat na ročištu. Branioci optuženih su izneli primedbu sudu da nisu spremni da ispituju veštake zato što im nalaz nije dostavljen pre ročišta, te da oni nemaju stručna znanja koja bi im omogućila da se za kratko vreme pripreme. Predsednica veća, sudija Mirjana Ilić, zatim je odredila pauzu od 30 minuta, kako bi advokati odbrane mogli da se upoznaju sa sadržajem nalaza veštaka. Branioci su međutim i dalje isticali da im to nije dovoljno vremena da se pripreme, te da nemaju adekvatne prostorije za pripremu, pošto im nije dozvoljeno da tokom pauze borave u sudnici.

Nakon pauze, sud je naložio ispitivanje veštaka dr Branka Mandića. Veštak je istakao da nema šta da doda niti da izmeni u odnosu na svoj nalaz u kom je zaključio da su obojica optuženih sposobni da prisustvuju suđenju i prate ga. Na pitanje branioca, advokata Čepića, da li hipertenzija, ustanovljena kod obojice optuženih, može da utiče na njihove kognitivne sposobnosti, veštak je utvrdio da nijedan optuženi nema kognitivnih problema.

Veštak internista, dr Vladan Marković je istakao da nema šta da doda niti da izmeni u odnosu na svoj nalaz u kom je zaključio da su obojica optuženih sposobni da prisustvuju suđenju i prate ga. Na pitanje branioca, advokata Čepića, da li hipertenzija, ustanovljena kod obojice optuženih, može da utiče na njihovu procesnu sposobnost, veštak je utvrdio da nijedan od optuženih nije procesno nesposoban zbog hipertenzije. Na hipotetičko pitanje branioca da li bi hipertenzija *mogla* da bude uzrok procesne nesposobnosti, veštak je istakao da bi potencijalno mogla, u slučaju naglog pogoršanja bolesti, ali da to trenutno nije slučaj kod dvojice optuženih. Branilac je zatim od veštaka tražio da optuženom Kozlini izmeri pritisak, što predsednica veća nije dozvolila.

Na pitanje predsednice veća da li je tako učestala hospitalizacija dvojice optuženih neophodna, oba veštaka su istakla da je priložena dokumentacija vojnih medicinskih ustanova, u kojima se leče, opravdana.

Ispitivanje svedoka Dragiše Jaćimovića

Svedok Dragiša Jaćimović je istakao da u potpunosti ostaje kod iskaza koji je dao u istražnom postupku. Svedok je u kritično vreme bio pripadnik pozadinskog bataljona 549. mtbr VJ.

Komandant pozadinskog bataljona 549. mtbr VJ, optuženi Pavle Gavrilović je u Prizrenu, 25. marta, oko 02-03h ujutro, izdao naređenje svojoj jedinici da tog dana idu ka Suvoj Reci. Svedok je bio prisutan; ne seća ko je sve bio prisutan na tom sastanku u Prizrenu, ali tvrdi da su bile prisutne sve starešine koje su učestvovala u akciji u Trnju. Dana 25. marta 1999. godine ujutro je sa pripadnicima svoje jedinice motornim vozilima, u koloni, krenuo u pravcu Suve Reke na izvršenje zadatka. Zaustavili su se na visoravni/brdu iznad sela Novake. Gavrilović je zatim okupio starešine i naredio im da „spreče izvlačenje šiptarskih terorističkih snaga“ i Gavrilović ih je podelio u grupe. Svedok nije čuo da je neko naredio da ne sme biti preživeli. Od starešina su bili prisutni: svedok Jaćimović, Slobodan Gligorić, Muhamed Fejzić, Rajko Kozlina, Stojanović i Nedeljković. Vojnici su bili udaljeni oko 20-30 metara od njih, ali svedok navodi da je postojala mogućnost da vojnici čuju Gavrilovićeva naređenja. Svaki starešina je vodio po jednu grupu i svaki starešina je izabrao za svoju grupu 5-6 vojnika. Kako svedok navodi, vojnike u svojoj grupi je birao u skladu sa svojim dignitetom. Vojnici su bili naoružani automatskim puškama, nisu imali boje na licu i neki vojnici su imali ručne bacače. Starešine su ujedno imale i pištolje i ručne bombe. Komandant bataljona – optuženi Gavrilović je ostao na brdu, dok su se grupe spuštale i raspoređivale u i oko sela Trnje. Tog dana se odvijala šira akcija Vojske Jugoslavije (VJ) i Posebnih jedinica policije (PJP), te su se čuli pucnji iz daljine. Nije mu poznato koje su sve jedinice učestvovala u akciji, ali misli da je učestvovao PJP iz Suve Reke. Međutim, svedok ističe da 25. marta nije video pripadnike PJP u Trnju, već samo policajce iz Suve Reke, njih 5 do 10. Poznato mu je da se vojska nalazila zapadno, a da je MUP ušao u selo iz pravca istoka. Svedok se sa svojom grupom spustio na levi obod sela Trnje. Starešine Gligorić i Muhamed Fejzić su takođe dobili zadatak da „zaposednu levi sektor“ i svedok ističe da njihove grupe nisu ušle u selo Trnje. Svedok ne zna šta je naređeno Rajku Kozlini, Nedeljkoviću i Stojanoviću, nije mu poznato ko je bio u „desnom sektoru“, niti mu je poznato da je neka grupa ušla u selo Trnje. Međutim, svedok je kasnije istakao da mu je poznato da je Nedeljkovićeva grupa bila „najdesnije“. Nije imao radio-komunikaciju sa drugim starešinama, samo kurirsku vezu, niti je sa njima imao vizuelni kontakt. Kasnije je čuo pucnje u selu. Pavle Gavrilović mu je sa brda, udaljenog nekoliko stotina metara od njega, signalizirao rukom. On je razumeo da to znači da treba da uđe u selo. Zatim je odlučio da sa svojom grupom uđe u selo kako bi video šta se događa, jer je „imao utisak da su susedne grupe naletele na nešto“. Zatim je desno od sebe (iz pravca centra sela) čuo povike i krike, na udaljenosti od oko 500 metara ili jednog kilometra. On je zatim sa svojom grupom došao do reke, odakle su se krici čuli još jače. Video je grupu civila-meštana kako beže iz pravca centra sela i ulaze u reku. Na njih se pucalo iz pravca centra sela. Među njima je video i jednog invalida. To je bilo oko podneva. Svedok je zatim viknuo: „Šta to radite?“ Pucnji su prošli iznad njegove glave. Svedok nije video ko puca. Video je na udaljenosti „od nekoliko stotina metara“ (u istrazi naveo: 200 metara) da je bilo prisutno „i zelenih i plavih uniformi“, ali nikog nije prepoznao, niti im je video likove. Svedok je u istrazi rekao da je vikao „na vojsku“. Suočen sa svojom izjavom iz istrage u kojoj je naveo da na civile pucaju „domaće snage“ iz „desnog sektora“, svedok je na ročištu istakao da je „pretpostavljao“ da na civile pucaju iz preostale tri grupe. Svedok je u reci zatim video mrtve ljude, pa se sa svojom grupom povukao iza sela. Navodi da je Pavle Gavrilović sa brda imao dobar vizuelni pregled grupa, međutim na pitanje da li je Gavrilović mogao sa brda da vidi ubijanja u selu, svedok navodi da ne zna. Ne zna ni da li se sa brda, na kom se nalazio Gavrilović, videla reka. Dana 25. marta 1999. godine je uveče preko kurira, Dejana Miloševića, izvestio Pavla Gavrilovića o žrtvama i pucnjavi. Tu noć, 25. marta je sa jedinicom postavio šatore kod reke i na tom mestu su prenoćili. Rajka Kozlinu je uveče video

u logoru. Njegova jedinica je provela sveukupno 3-4 dana u rejonu Trnja. Svedok navodi da nije video nijednog pripadnika OVK ta 3-4 dana, osim prvog dana kada je na udaljenosti od 5 kilometara (*sic*) video grupu pripadnika OVK kako beži preko šuma. Svedok takođe navodi da nije video leševa u centru sela. Nije čuo da je u Trnju bilo pljački ili silovanja. Njegova jedinica nije učestvovala u skupljanju leševa, ali je prisustvovao sastanku koji je održan 26. marta i odnosio se na asanaciju celog rejona Prizrena. Svedok nije vodio dnevnik utroška municije. Svedok navodi da je Rajko Kozlina u vreme događaja iz optužnice „imao neurednu frizuru i kovrdže“. Svedok ističe da mu u to vreme nisu bila poznata pravila o postupanju prema zarobljenicima i ranjenicima, ali su mu danas poznata. Za zločin u Trnju je prvi put čuo na suđenju Slobodanu Miloševiću u Haškom tribunalu. Navodi da je Božidar Delić bio pretpostavljeni Pavlu Gavriloviću. Misli da je oficir za bezbednost 549. mtbr VJ bio Nikićević.

Ispitivanje svedoka Slobodana Gligorića

Svedok Slobodan Gligorić je istakao da u potpunosti ostaje kod iskaza koji je dao u istražnom postupku. Svedok je u kritično vreme bio komandant intendantske čete pozadinskog bataljona 549. mtbr VJ. Dana 24. marta 1999. godine, oko 21-22h, od komandanta pozadinskog bataljona – optuženog Pavla Gavrilovića je dobio naređenje da rano ujutro 25. marta izvrše marš iz Prizrena prema Suvoj Reci, te da zauzmu oblast oko sela Trnje, kako bi sprečili izvlačenje „šiptarskih terorističkih snaga“. Na sastanku 24. marta, koji je održan u Prizrenu, u ordinaciji u ambulanti garnizona, prisutne su bile četiri osobe - Slaviša Stanković, Stevo Bačak, svedok i Dragiša Jaćimović. Oko 03h ujutru 25. marta su krenuli u koloni, sa pincgauerima i dajč kamionima prema Suvoj Reci. U selu Novake ih je sačekao rezervni policajac koji je „znao teren“. On ih je odveo do vinograda iznad sela Trnje, rasporedio ih u grupe i pokazao im kuda treba da idu. Oni se nisu okupljali u vinogradima sa Pavlom Gavrilovićem. Pavle Gavrilović nije dalje izdavao naređenja nakon Prizrena. Iz vinograda se nije videlo selo Trnje. Svedok je svoju grupu poveo levo, gledano iz pravca brda. On je sa svojom grupom zauzeo oblast sa leve strane jednog „zemljišnog useka“, a selo Trnje se nalazilo sa desne strane. Sa desne strane zemljišnog useka nalazila se tehnička četa na čelu sa Dragišom Jaćimovićem. Četa Dragiše Jaćimovića je bila udaljena oko 200 metara vazdušnom linijom (preko zemljišnog useka). Akcija je trajala do 16h 29. marta 1999. godine. U akciji su učestvovala dve jedinice pozadinskog bataljona 549. mtbr VJ. Svaka jedinica je brojala 50-60 vojnika. Pavle Gavrilović se nalazio udaljen 500 metara vazdušnom linijom od jedinice kojom je komandovao svedok. Svedok je sa svog položaja video svega tri kuće u selu Trnje. Njegova grupa tokom akcije nije imala nikakve aktivnosti zato što nije bilo izvlačenja OVK u tom rejonu. Nije imao radio vezu, samo je Pavle Gavrilović imao radio. Od naoružanja posedovali su ručne bombe i tromblonske obeležavajuće mine, kao i jedan protivavionski top (jednocevni). O akciji u Trnju nije ni sa kim razgovarao, niti je izveštavao. Svedok je vodio ratni dnevnik bataljona, u kome je vodio i informacije o naoružanju. Svedok navodi da je od policije tokom akcije video samo policajca koji ih je dočekao u selu Novake. Svedok je opisao komandni lanac 549. mtbr VJ: neposredno nadređeni komandantu pozadinskog bataljona Pavlu Gavriloviću bio je komandant brigade, Božidar Delić. Pavle Gavrilović je bio nadređen komandirima četa, kojih je bilo dve – tehnička i intendantska. Komandiri četa bili su nadređeni komandirima odeljenja, kojih je bilo dva – vatrogasno i transportno. Svedok je naveo da je Dragiša Jaćimović bio nadređen Rajku Kozlini, te da nisu mogli biti u „istoj ravni“, odnosno nisu u akciji u Trnju mogli biti ravnopravne starešine grupa. Svedok međutim

ističe da je Pavle Gavrilović mogao Rajku Kozlini da izda takva ovlašćenja. Za zločin u Trnju je saznao 2001. godine, kada ga je Božidar Delić pozvao u Generalštab da da izjavu o zločinu (u istrazi je naveo da je za zločin saznao 2008. godine iz medija). Navodi da je kapetan Veličković bio oficir za bezbednost komande 549. mtbr VJ.

Zastupnik oštećenih, kao i predsednica veća ukazali su svedoku na suprotnosti njegovog iskaza sa iskazom prethodnog svedoka, Dragiše Jaćimovića. Tužilac nije tražio suočenje svedoka.

Naredni pretres zakazan je za 27. maj 2016. godine, u sudnici 2 u 14:30h.

Napomena:

Pretres je iz publike pratio Vlatko Vuković, bivši komandant 2. motorizovanog bataljona 549. mtbr VJ.